

International SOCIAL SCIENCES STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:48
sssjournal.com

pp.6074-6084
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 07/08/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 28/10/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 28.10.2019

TURİSTİK DENEYİMLERİN BİLİŞSEL EDİNİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ ¹

EVALUATION OF TOURISTIC EXPERIENCES IN THE CONTEXT OF COGNITIVE ACQUISITION

Dr. Çağrı ERDOĞAN ²

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Sakarya/TÜRKİYE
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9308-0182>

Prof. Dr. Said KINGIR

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Sakarya/TÜRKİYE
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5459-3484>

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1830>

Reference : Erdoğan, Ç & Kingir, S. (2019). "Turistik Deneyimlerin Bilişsel Edinim Bağlamında Değerlendirilmesi", International Social Sciences Studies Journal, 5(48): 6074-6084.

ÖZ

Turistik deneyimlerin bilişsel edinim bağlamında nasıl bir rol oynadığını keşfetmeyi amaçlayan çalışma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden çoklu durum çalışması tekniği ile araştırma yürütülmüştür. Oluşturulmuş olan yarı yapılandırılmış mülakat sorularının, maksimum çeşitlilik örneklemesi dâhilinde gerçekleştirilen kırk beş yüz yüze görüşme kapsamında değerlendirilmesi yoluyla veri elde edilmiştir. Verilerin kodlanmasından, durum/vaka modelleri temelinde ilişki haritalarının oluşturulmasına kadar içerik analizi yapılmasını kolaylaştıran tüm analiz işlemleri, nitel ve karma yöntemler için bilgisayar destekli bir veri analiz programı olan MAXQDA Analytics Pro v.18.2 aracılığıyla tamamlanmıştır. Sonuç olarak; turistik deneyimlerin bilişsel anlamda özellikle önemli düzeyde bilgi edinimine imkân tanıdığı, bireylerin profesyonel ve günlük yaşamları üzerinde şekillendirici olan meslek tercihidен, yaşanılacak yerin tasarlanmasına kadar gelecek yönelimlerini etkileyebildiği ve tatil anlayışlarını tekrar değerlendirmeye açmak suretiyle mevcut tatil pratiklerinin sorgulanarak gözden geçirilmesine zemin hazırladığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte doğaya, kültüre, insana bakışı farklılaştırmak ve kökeni bilgi boşluklarıyla ilişkili olan stereotipler ile önyargıların aşılmasına yardımcı olmak çerçevesinde bakış açısının genişlemesinde kayda değer bir rol oynayabildiği ortaya konulmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde; bilişsel edinim sağlanması hususunda turistik deneyimlerin göz ardı edilemeyecek çok boyutlu bir yön içerebildiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turistik deneyim, bilişsel edinim, turist psikolojisi, turizm, psikoloji

ABSTRACT

A qualitative research method was used to conduct research that aims to explore what kind of roles touristic experiences play on cognitive acquisition through the instrument of multiple case studies. Data were obtained by utilising the conducted forty-five face-to-face interviews via formed semi-structured interview questions within the maximum diversity sampling. All analysis processes that are facilitating to perform content analysis from coding the data to creating relationship maps on the basis of cases/case models were completed via a computer-aided data analysis program for qualitative and mixed methods, MAXQDA Analytics Pro v.18.2. In conclusion; it is determined that touristic experiences enable -in particular- knowledge acquisition significantly, can effect on future orientation from profession preference which is both professional and daily life-shaping to designing/envisioning a place to live in future and establish a ground to review and question current vacation practices by means of opening vacation conception for reconsideration. In addition to this, it can play a noteworthy

¹ Bu çalışma Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. Said KINGIR danışmanlığında yürütülmüş ve 23.05.2019 tarihinde savunması yapılmış olan "Turistik Deneyimlerin Benlik-Kavramı ile İlişkisi" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

² Başyazar.

role on expansion of perspective within the frame of differentiating the personal view of nature, culture, human and assisting to overcome both stereotypes and prejudices whose origins are associated with information gaps. When it is come to approach the study in general; it is understood that touristic experiences can have a multi-dimensional side that cannot be ignored with regard to obtain cognitive acquisition.

Key Words: Touristic experience, cognitive acquisition, tourist psychology, tourism, psychology

1. GİRİŞ

Turizm alanında sosyo-kültürel unsurların incelenme konusu olarak zamanla daha fazla dikkat çekmesinin yanı sıra (King vd., 1993; Grünewald, 2002; Kim vd., 2013) psikoloji ve sosyoloji paradigmaları dâhilinde gerçekleştirilen araştırmalarda da (Cohen, 1984; Larsen, 2007; Cohen ve Cohen, 2012; Pearce ve Packer, 2013) artış gözlenmiştir. Nitekim turizm alanında yapılan psikolojik araştırmaların 1990'ların sonlarında ve özellikle 2000'li yıllarda belirgin seviyede arttığı, konuya ilişkin yapılan bibliyometrik analiz ile ortaya konulmuştur (Barrios ve diğ., 2008). Yine de turizmin belirgin boyutlarda ekonomik ve yönetsel aktivitelerle ilişkilendirilerek “endüstri” olarak ön plana çıkarılmasının, turizm olgusu kapsamında bireyin ele alınışına ilk bakışta gölge düşürmesi muhtemel olmaktadır (Light, 2001: 1054).

İfade edilen gölgenin derinliğine işaret ederek turizm deneyiminin yeterince araştırılmamış olduğunu vurgulayan Larsen (2007: 7)'e benzer şekilde; Desforjes (2000: 931) turist perspektifinden seyahatin ne olduğuna ve ne anlam taşıdığına dair incelemeleri “ender” olarak nitelendirmiştir. Pearce (2010: 251) da gerek turist tutumlarına gerekse tatil esnasında diğer kişilerle gerçekleştirilen etkileşimlere ilişkin araştırmaları, turizm araştırmalarının kısa tarihi içinde niş bir alan olarak değerlendirmiştir.

Deneyim sürecinin her birey için ayrı ayrı eşsizliğine vurgu yapan Volo (2009: 120) turizm deneyiminin turistin “zihni mekân”ında gerçekleştiğini ve bu bakımdan turizmin esasen “deneyimler pazarı” olarak değerlendirilebileceğini ifade etmiştir (s. 119). Etkileşime geçilen turistik ürünlerin değeri baki olsa da gerek etkileşim kapsamında aktör mahiyetinde rol oynayan turiste gerekse bu bağlamda önem arz eden psikolojik ve bilişsel³ süreçlere vurgu yapması, buna ek olarak coğrafi mekân odağından dolayı bulanıklaşan zihni mekânı ön plana çıkarması bakımından söz konusu değerlendirmenin kıymetli olduğu anlaşılmaktadır. Bu değerlendirme özeli ve ilgili literatür genelinde “turistik deneyimlerin bilişsel edinim ile nasıl bir ilişkisinin olduğu” sorusu araştırmanın temel odak noktasını teşkil etmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırma sorusu doğrultusunda işaret edilen konunun keşfedilmesi hususunda derinlemesine inceleme yürütülmesine verdiği imkân temelinde yürütülmüş olan araştırma, nitel olarak kurgulanmış ve nitel araştırma yöntemlerinden çoklu durum çalışması tekniği ile yürütülmüştür. Oluşturulmuş olan yarı yapılandırılmış mülakat sorularının, maksimum çeşitlilik örnekleme dâhilinde gerçekleştirilen kırk beş yüz yüze görüşme kapsamında değerlendirilmesi yoluyla veri elde edilmiştir.

Katılımcı adaylarına doğrudan araştırmanın amacı ya da araştırma sorusuna ilişkin bilgi vermeksizin, kişinin geçmişte yapmış olduğu tatiller hakkında bir görüşme olacağının belirtilmesi gibi, mülakat soru formunun genel mahiyette kapsamı ifade edilmiştir. Yaş aralığı 18'den 65'e kadar değişiklik gösteren ve yaş ortalaması 34,7 olarak tespit edilen katılımcıların örtülü onaylarının alınmasının ardından görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 8 dakika 45 saniyeden 49 dakika 10 saniyeye kadar aralıkta gerçekleştirilmiş olan görüşmelerin ortalama süresi 22 dakika 25 saniye olmuştur.

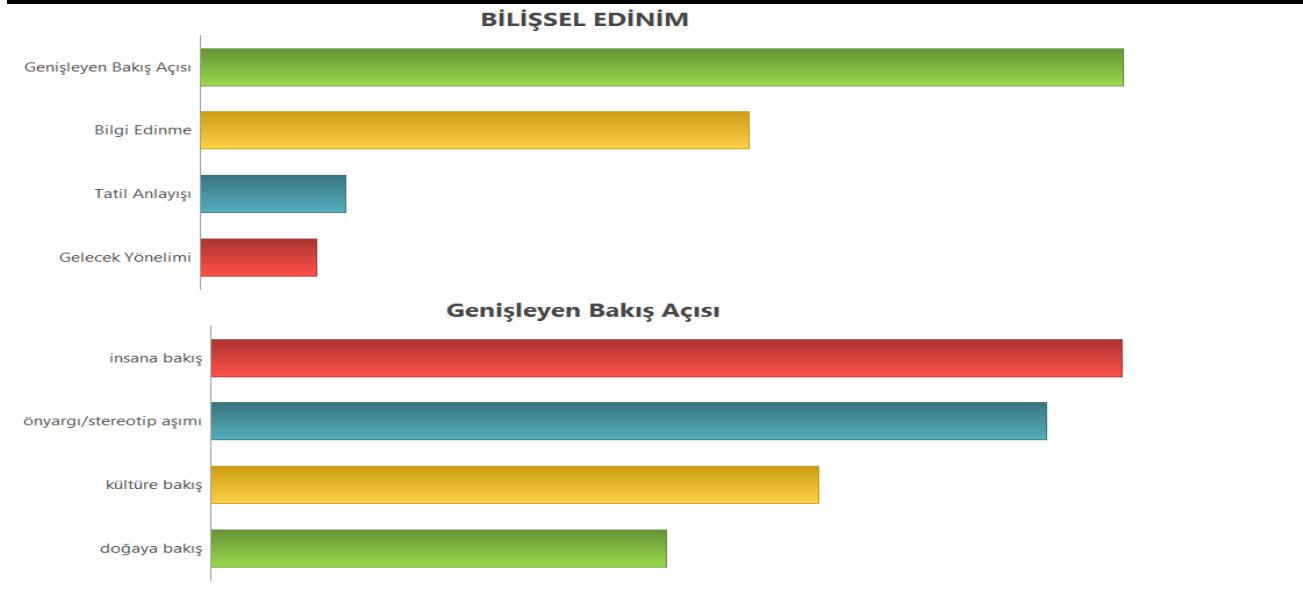
Bilişsel edinim ana-teması literatür kaynaklı/kavrama-dayalı; genişleyen bakış açısı, bilgi edinme, tatil anlayışı ve gelecek yönelimi temaları ise veriler ışığında/veriye-dayalı oluşturulmuştur. Yine, genişleyen bakış açısı temasının kodlarını ifade eden; insana bakış, önyargı/stereotip aşımı, kültüre bakış ve doğaya bakış kodları da veriye-dayalı şekilde tasarlanmıştır. Ana-tema çerçevesinde, bulgular kısmında yer verilmiş olan ilgili veri alıntıları ziyaret edilerek ana-temanın içeriği hakkında bilgi edinilmesi mümkün olacaktır.

Verilerin kodlanmasından, durum/vaka modelleri temelinde ilişki haritalarının oluşturulmasına kadar içerik analizi yapılmasını kolaylaştıran tüm analiz işlemleri, nitel ve karma yöntemler için bilgisayar destekli bir veri analiz programı olan MAXQDA Analytics Pro v.18.2 aracılığıyla tamamlanmıştır.

³ “Bir uyarıcının alındıktan sonra bellekteki bilgilerle karşılaştırılmasını, işlenmesini içeren düşünme, başarı, zekâ, karar verme gibi, daha çok üst beyin kabuğunda gerçekleşen özelliklerimiz.” (Erkuş, 2012: 4).

3. ARAŞTIRMANIN BULGULAR VE YORUMLANMASI

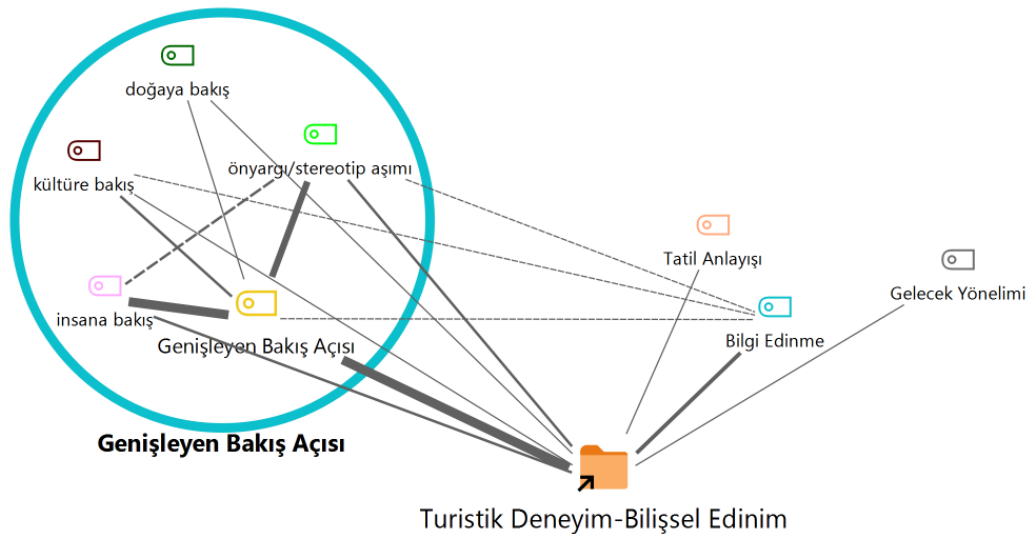
Temaların ve kodların, ana-tema içerisindeki ağırlıklı dağılımları Şekil 1 vasıtasıyla görselleştirilmiştir. Buna göre tatil anlayışı ve gelecek yönelimi temalarından ziyade belirgin biçimde ağırlıklı olmak suretiyle genişleyen bakış açısı ve bilgi edinme temalarının, bilişsel edinim ana-teması dâhilinde yer ettiği görülmektedir. Genişleyen bakış açısı teması kapsamındaki dört kodun da azımsanmayacak bir ağırlık arz ettiği, bununla birlikte insana bakış ve önyargı/stereotip aşımı kodlarının ayrıca ön plana çıktığı yine Şekil 1 incelendiğinde göze çarpmaktadır.

Şekil 1. Bilişsel Edinim Ana-Temasının Ağırlıklı Kod Dağılımı

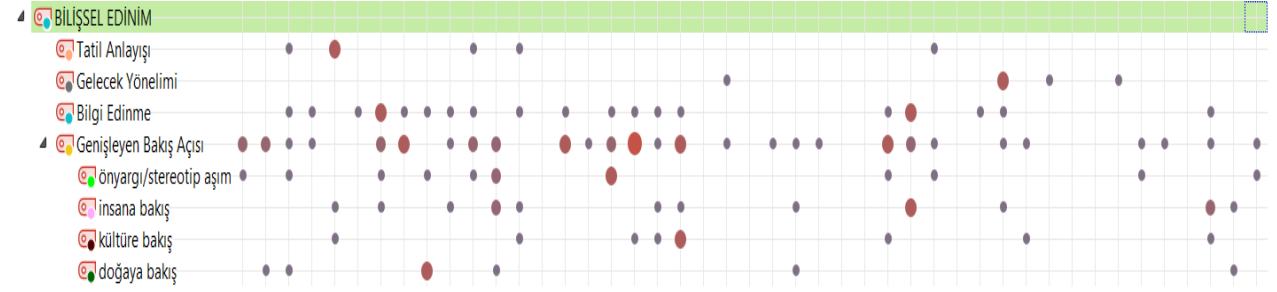
Turistik deneyimlerin bilişsel edinim ile ilişki haritası Şekil 2 aracılığıyla aktarılmıştır. Burada turistik deneyimlerin bilgilendirici ve özellikle olaylar ile olguların değerlendirilmesinde perspektif zenginleştirici yönü vurgulanmıştır. Ayrıca ifade edilen genişleyen bakış açısının, bilhassa bakışın nesnesi insan olduğunda yüksek düzeyde etken olduğunun, bununla birlikte önyargı ve stereotip/kalıpyargı aşımı yoluyla da yansıtıldığına altı çizilmiştir. Nitekim insana bakış ile önyargı ve stereotip aşımı arasındaki karşılıklı ilişki temsiline Şekil 2’de görülmeye mümkündür.

Turistik deneyimler zemininde gerçekleşen bakış açısı genişlemesinin bir bütün olarak bilgi edinimi ile ilişkisi, ilişki haritasından (bkz. Şekil 2) takip edilebilmektedir. Bu noktada aşına olunmayan maddi ve manevi kültürel unsurlara, kültürel çeşitliliğe ve bu bağlamda farklı yaşam pratiklerine bizzat –eğer daha öteye geçilmediyse– tanıklık edilmesinin birey için bilgi edindirici yönü ve yine bu bilgilerin bireyin kültüre ve insana bakışı hususunda oynadığı etken rol dikkat çekmektedir.

Şekil 2. Turistik Deneyimlerin Bilişsel Edinim ile İlişkisi

Önyargı ve stereotipin varlık temellerinden olan bilgi boşluklarının doldurulmasında turistik deneyimlerin fiziksel kanıt sunmak suretiyle oynadığı bilgilendirici rol, Şekil 2 aracılığıyla aktarılan ilişki haritası bağlamında not edilmesi gereken bir diğer husus olmaktadır. Şekil 2 dâhilinde şimdiye kadar belirtilmiş olan, ilgiyi ilk bakışta üstüne toplayan unsurlarla birlikte ilişki haritası kapsamında yer alan diğer noktaların da ilgili veri alıntılarıyla desteklenmek suretiyle ayrı ayrı değerlendirilmesine aşağıda yer verilecektir. Öncesinde verilerin elde edildiği 45 mülakatın her birinin tek tek bilişsel edinim ana-teması çerçevesindeki bütünsel görünümünü görselleştiren kod matrisinin Şekil 3 vasıtasıyla aktarılmasının yerinde olacağı düşünülmüştür.

Şekil 3. Bilişsel Edinim Ana-Temasının Kod Matrisi

Bilişsel edinim ana-temasının incelenmesinde öncelikle genişleyen bakış açısı teması ve bu temanın kodları, daha sonra bilgi edinme, tatil anlayışı ve gelecek yönelimi temaları, ana-tema içindeki ağırlıklarına (bkz. Şekil 1) uygun olacak şekilde/sırada mercek altına alınacaktır.

3.1. Genişleyen Bakış Açısı

Turistik deneyimlerin kazanımını desteklediği önemli bilişsel edinimlerden biri, bireylerin bakış açısının genişlemesine sunduğu katkı olarak ön plana çıkmaktadır. Elde edilen veriler; bir paylaşılmayan çevre unsuru olarak turistik deneyimlerin olumlu anlamda farklı bakış açıları benimsenmesi, hayatın algılanış şeklinin değiştirilmesi ve düşünsel/yargısal esneklik kazanılması gibi hususlarda bireylerin bilişsel kazanımlar elde etmesine katkı sağladığına işaret etmektedir. Verilerden birebir alıntılanma suretiyle konuya ilişkin yapılan aktarımlara aşağıda yer verilmiştir.

M18: “Hayatla ilgili birçok algımı değiştiriyor.”

M29: “Orada yaşadıklarım benim de bakış açımı değiştirdi.”

M16: “Esneklik, tek kelimeyle esneklik, esneyebilmemi sağlıyor.”

M8: “Daha katı baktığım şeylerde daha yumuşak bakabiliyorum.”

M24: “Olayları siyah-beyaz görmenin ötesinde grinin tonlarını fark etmemi sağladı.”

M1: “Gezdiğim yerler perspektifimi hep yükseltir... Bakış açımda çok değişiklik meydana getirdi.”

M29: “Biraz daha insanın vizyonunun gelişmesine, görüş açısının genişlemesine sebebiyet veren bir şey, o yüzden önemli.”

M19: “Başka bir gözün açılıyor gibi oluyor, bunun hayatına yansımaları da mutlaka oluyordur diye düşünüyorum uzun vadede.”

M17: “Kültürü de daha genişliyormuş, dünyaya bakış açısı da daha genişliyormuş, bu konularda bana büyük katkıları olduğunu düşünüyorum.”

Farklı çevresel bağlamlarda öteki ile buluşma imkânı tanıyan turistik faaliyetler, bireylerin alternatif düşünüş, davranış ve nihayetinde yaşayış şekilleri hakkında bilgi sahibi olmasına olanak tanımaktadır. Öyle ki; söz konusu olanak, deneyimleme, gözlemlenebilirlik yani yerinde görülme, belki bir parçası olma durumlarını sağlaması bakımından daha tesirli olmaktadır. Söz konusu olanakların bireye farklı açılardan yansımaları mümkün olmaktadır. Bunlardan biri de alternatiflere daha açık hale gelmesi yoluyla bakış açısının genişlemesi, bu doğrultuda bilişsel bir edinim sağlanmasıdır. İlgili veri alıntıları aşağıdaki gibidir:

M12: “O zaman yargımlarken biraz daha yumuşatıyorsunuz, “orada olsam ben de böyle yapardım” gibi şeyler diyorsunuz.”

- M18: *“Burada saygısızlık olarak kabul edilen şeyler yurtdışında çok normal karşılanabiliyor, bakıyorum, burada da bazı insanlar benzerini yapıyor, bir şey demiyorum, olabilir bu diyorum.”*
- M45: *“Bakış açımın da farklılaştığını düşünüyorum. Farklı şehirlerde bulunup oradaki insanları, ortamı gördükten sonra tabii ki kendi hayatın değişime uğruyor. Farklı bakıyorsun olaylara biraz daha.”*
- M20: *“Başka tür yaşamların, yaşam şeklinin mümkün olduğunu bilmek, bunu herkes bilebilir ama bunu yakından görürsen senin için gerçekten farklı bir yaşam mümkün olur. Bunu bilmek bile insanın hayata bakış açısına bir zenginlik getirir.”*

Fiziksel/coğrafi yer değişimi ve yeni yerler keşfetme ile sınırlı olmayarak farklı insanlarla temas noktasında da bir köprü görevi gören turistik deneyimler, belki de birey için daha önce ihtimal dâhilinde olmayan çeşitli yaşamların mümkün olduğunu, kültürel bağlamları içinde göstermektedir. Söz konusu gösterim, teması mümkün kılacak kadar yakınlaşma potansiyelini de barındırdığından bireylerin farklılıklara karşı tolerans kazanmalarına, daha hümanist olmalarına ve kendilerini bir dünya vatandaşı olarak görmelerine vesile olabilmektedir. Bu vesile olasılığının somutlaştığı, konuya ilişkin veri alıntıları aşağıdadır.

- M20: *“Ben bakış açısının zenginliğinin ne kadar çok kültür tanınırsa o kadar artacağını, insana o kadar şey katacağını, insanı daha hümanist biri haline dönüştüreceğini düşünüyorum.”*
- M3: *“Olaylara daha olumlu bakmamı sağlıyor, yeni yerler görmek, yeni insanlarla iletişim kurmak, fiziksel yer değişikliği, orada bulunmak beni tatmin ediyor. Farklı insanlarla karşılaşıyorsunuz sonuçta, farklılığı görmüş olmak sizin daha toleranslı olmanızı sağlıyor.”*
- M18: *“Adım atıyorum, dünyada birçok yere adım atıyorum, bu, benim yalnızca buralı olmadığımı, dünyanın bir parçası olduğumu düşündürüyor. Memleketim dünyaymış gibi hissettirmeye gerçekten yardımcı oluyor.”*

3.1.1. Genişleyen Bakış Açısı: İnsana Bakış

Farklı insanlarla aynı ortamı paylaşma, tanışma ve onları kendi çevreleriyle birlikte gözlem nesnesi haline getirme yoluyla insanlara dair kurguların daha sağlam bir zeminde yeniden inşasına, turistik deneyimlerin sağlayabileceği katkı ortaya konulmuştur. İlgili veri alıntıları aşağıdadır.

- M13: *“İnsanları tanıma fırsatım oluyor, insanlara dair fikir sahibi oluyorum.”*
- M44: *“Sonuçta biriyle iyi anlaşmak için dine, dile, ırka gerek yok.”*
- M10: *“Daha farklı insanlar gördükçe, insanlara hoşgörüyle yaklaşma gibi bir durumum ortaya çıktı. Havalimanında bile gittiğiniz zaman, birçok farklı etnik kökenden aileler görüyorsunuz.”*
- M43: *“Doğu’yu çok gezdim, severek de gezdim. Özellikle Antep ve Urfa bölgesindeki insanların dışarıdan gelen insanlara karşı daha içekapanık olduklarını görmüştüm... Halkın yaşayışını gördükten sonra belli şeylere daha çok dikkat etmeye çalışıyorsunuz. Gittiğiniz yerdeki insanlar çok zor durumda yaşıyorsa en azından bununla ilgili bir farkındalık oluyor sizde ve belki o insanlara daha fazla yardımcı olmaya çalışıyorsunuz.”*
- M30: *“Yurtdışına çıkmadan önce yabancı insanlara bakışım biraz farklıydı. Sadece buraya gelen turistler; yabancı dil konuşuyor, nasıl bir hayatı var ya da İstanbul’a turist geliyorsa kesin zengindir diye düşünüyordum. Ama özellikle Balkan coğrafyasına gittiğimde, oradan buraya gariban insanların da geldiğini fark ettim. Özellikle yabancılara karşı bakışım değişti. Avrupa’dan gelenler bile benden daha gariban olabilir.”*

Bireyin kendinden belirgin ölçüde farklı bulduğu insanlara karşı dâhi hoşgörü geliştirmesi, iletişim yönelimi ile becerisini arttırması ve en nihayetinde insan olma paydasında diğer insanlarla buluştuğunun, benzer acı ve sevinçleri paylaştığının farkına varması gibi bireylerin insanlara karşı bakışı konusunda,

turistik deneyimlerin etki potansiyelinin geniş bir çapa sahip olduğu anlaşılmaktadır (bkz. ilgili veri alıntıları).

M19: *“İnsan her yerde insanmış gibi bir düşünceye varabiliyorsun.”*

M7: *“Kendi çevremdeki insanlarla daha iyi anlaşırdım ve kendim gibi olmayan insanlardan pek haz etmezdim. Ama insan gerçekten zamanla dünyanın farklı ülkelerinden çok farklı prensiplere sahip olan insanları görünce daha iyi iletişim kurabiliyor.”*

M12: *“Bir yere gitmeden önce, yurtiçinde de öyle, doğuya gittiğiniz zaman, Kars için düşünelim, oradaki insanlardan kendinizi çok farklı sanıyorsunuz. Gittiğiniz zaman sadece dil farkı olduğunu görüyorsunuz, bu abartı değil, sadece dil farklı. Bütün mimikler, öncelikler, dertler, tasalar aynı, insanın hiçbir yerde değişmediğini görmek farklı hissettiriyor... İnsanın her yerde aynı olduğunu düşündüm.”*

M20: *“Bir kere insanın küçük dünyasında, kendine kurguladığı çevrede yaşaması insanın bakış açısını daraltır. Biraz örneklemek zor olacak ama, farklı coğrafyalardaki farklı insanlarla tanışmak, onları görmek, yaşamlarına birazcık da olsa ortak olmak, insanların hem birbirlerinden ne kadar farklı hem de birbirleriyle ne kadar aynı olduğunu hatırlatır. Bunu öğrenip bilmek değil, dönem dönem görmek gerekir. Afrikalı bir ailenin de çok benzer sorunları olduğunu görmek belki insanı hem şaşırtır hem de rahatlatır. Bazı problemlerin farklı versiyonlarıyla mücadele edildiğini görmek, insana olan saygıyı ve insanın hoşgörüsünü de artırır.”*

3.1.2. Genişleyen Bakış Açısı: Önyargı/Stereotip Aşımı

Turistik deneyimlerin insanlar arasındaki etkileşimi kolaylaştırıcı etkisi bağlamında öteki tesirinin, insanların “ötekiler” hakkında kurgulamış oldukları temelsiz ve asılsız düşüncelerin yerini bilgiye ve kanıta dayalı, mesafe azaltıcı bir farkındalığa bırakması hususunda yardımcı olduğu anlaşılmaktadır. İlgili veri alıntılarının bu durumun somutlaştırılmasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

M9: *“Önyargılı olmamayı öğreniyorsun.”*

M11: *“Önyargılı, sabit fikirli olmamak, tek bir doğru olmadığını”*

M31: *“Genelde kalıp düşüncelerle tutarsız oluyor tanıdığınız zaman, böylece o kalıp düşüncelerden arınmış oluyorsunuz.”*

M29: *“Ben çok önyargısız değildim galiba, sonra birkaç farklı kültürden insanı tanıdığınız zaman daha önyargısız oluyorsunuz.”*

M45: *“Olaylara bakış açım önyargılı değil de; daha açık fikirli bir şekilde bakıp değerlendirip hemen yargılamadan karar verebiliyorum.”*

M12: *“İnsanın hiçbir yerde değişmediğini görmek farklı hissettiriyor. O zaman yargılarken biraz daha yumuşatıyorsunuz, “orada olsam ben de böyle yapardım” gibi şeyler diyorsunuz... O önyargılarda kalmadı, bir yerde o yüceltmeler de kalmadı. Hepsini ortaya doğru geldi, o da beni çok rahatlatmış yani.”*

Turistik deneyimlerin, bölgeler ya da toplumlar hakkında öznel bir perspektifle geliştirilmiş olan kalıp-yargıların nesnel bir perspektifle tekrar gözden geçirilmesine ve değerlendirilmesine destek olduğunun, bu bağlamda önyargıların ve stereotiplerin aşımında bir kaldıraç görevi görebildiğinin ifade edilmesi mümkündür. Bu durumu örneklendirebilecek veri alıntılarını aşağıda yer verilmiştir.

M1: *“Bakış açımda çok değişiklik meydana getirdi. Hindistanlılar’a karşı çok negatifim, insanların söyleyişlerinden dolayı, “Hindistan şöyle, tecavüze uğrarsın vs” zaten yemekler hakkında negatifim, Amerika’dakileri beğenmiyordum, pozitifleştirdim yani, oradaki insanları tanıyınca, iletişim kurunca, yemeklerini tadınca, festivallerine gidince, festivallerinden bir şeyler de aldım. Tabii ki değişti, bakış açım pozitifleştirdim, yani tatilden sonra negatifleşen bir durum olmadı.”*

M17: *“Diğer taraftan önyargılı olduğum insanlara karşı, çevreye karşı daha objektif bakmayı... Gitmeden önce önyargım varsa bir yer hakkında, onun iyiye döndüğü zamanlar olmuştur. Mesela Arabistan’daki insanlar hakkında farklı şeyler duyuyordum, oraya gittiğimde öyle olmadığını gördüm. Türkiye’nin içerisinde de bazı yerlerdeki*

için farklılardır, şöylelelerdir denilen, önyargılı çevremden duyduğum şeylere karşı kendimde oluşan o tepkiyi oralara gidince yenmişimdir. Sonra döndüğümde de; hayır, sizin dediğiniz gibi değil, onlar şöyleleler, böyleleler diye onlara anlatmışımdır, yanlış biliyorsunuz gibisinden.”

3.1.3. Genişleyen Bakış Açısı: Kültüre Bakış

Benimsenen yaşam şeklinin, tek meşru ve doğru yaşam şekli olmadığının anlaşılması, farklılıkların keşfedilmesi, yaşam şekillerinin kültürle ilişkisinin ve içinde şekillenilen kültürün insanlık kültürüyle olan bağının farkına varılması, nihayet bütün bunların benimsenen yaşam şekline yansımalarının görülmesi noktaları ile turistik deneyimlerin ilişkisini işaret eden veri alıntıları aşağıdaki gibidir:

M35: *“Değişik kültürlerin yaşamına özendim.”*

M43: *“Bunun kültürel bir şeyden kaynaklandığını tahmin ediyorum. Kültürün karakteri etkilediğini görüyorum.”*

M19: *“Diğer kültürle temas ettikçe ona göre şekilleniyorsun, ona göre pişiyorsun. Kültürel olarak mutlaka etkileniyorsun.”*

M18: *“Örnek verecek olursam; dediğim gibi, toplumsal olarak kültürel farklılıkları görüyorum, bazı şeyleri çok fazla sorun ettiğimi düşünüyorum.”*

M5: *“Farklı kültürleri tanımak gerçekten insanı etkiliyor. Bizden daha farklı insanlar, deneyimler, anlayışlar, yaşayışlar, tatil anlayışları, yeme-içme kültürleri var, bunları görmek güzel. Bizim mutfak lezzetimizden farklı mutfak lezzetlerini keşfetmek, benim için yemek özel bir şey, öyle bir şeyi keşfetmek güzel oluyor.”*

M20: *“Başka tür yaşamların, yaşam şeklinin mümkün olduğunu bilmek, bunu herkes bilebilir ama bunu yakından görürsen senin için gerçekten farklı bir yaşam mümkün olur... İnsan yakından görmediği yaşam biçimlerinden, kültürlerden korkar, onun farklı olduğunu zanneder. Bizler farklıyız fakat bir yandan da aynıyız. Farklılığı zenginlik, aynılığı da sevgi şefkat duyabilmek için sebep olarak görmek ile bu mümkün olabilir.”*

3.1.4. Genişleyen Bakış Açısı: Doğaya Bakış

Kültürel unsurların kayda değer ölçüde doğal çevreyi dışlamak suretiyle inşa ettiği şehirlerde yer verilen “sentetikleştirilmiş/parklaştırılmış doğa”nın ötesinde, gerçek bir doğal atmosfer içerisinde bulunmanın doğayı tekrar düşünmeye sevk ettiği, ona duyulan sevgi ve saygıyı tetiklediği belirtilmiştir. Söz konusu anların turistik deneyim kapsamında gerçekleştiği, bu bağlamda turistik deneyimlerin bireylerin doğaya bakışlarının revize edilmesinde payı olduğu görülmüştür. İlgili veri alıntıları aşağıdadır.

M3: *“10 yıl önce, Trabzon/Karadeniz tatilinden sonra doğaya daha düşkün oldum, doğaya karşı düşkünlüğümü arttırdı.”*

M2: *“Özellikle çevre kirliliği konusunda daha da bilinçleniyorum. Oralarda gördüğüm kirlilikler, insanların çöpleri atması vs. bunlar beni çok daha fazla üzüyor.”*

M9: *“Doğayı görmek, mesela Marmaris’te denizin berraklığını görmek, Trabzon’da etraf çok yeşildi. Batum’a giderken otobüsle, göz alabildiğince yeşildi etraf. İster istemez insanı hem rahatlatıyor, hem etkiliyor, hiç öyle görmediğin için. Pamukkale de öyle, anlatmakla olmuyor, kendin görmen lazım... Doğaya karşı sevginiz-saygınız artıyor.”*

M12: *“Mesela önceden çok çok umursamadığım doğayı korumak, şehrin içinde park olsun vs. ülkemizde çok fazla rastladığımız bir şey değil, park olur ama; yürüyüş parkuru vardır, iki ağaç vardır, üç tane salıncak vardır, bizde park kültürü öyledir. Yurtdışına gittiğinizde o parklarda dokunulmamış, çalılar, çırpılar, yabani otlar, öyle bırakılmış, belirli bir yürüyüş yeri açılmış, o da bildiğimiz toprak, insanların olduğu gibi koruması beni çok etkilemişti, evet, olduğu gibi dursun. Berlin’in ortasında bakımsız bir ağaçlık var, daha doğal bir ortam var, biz neden bütün ağaçların dibine kasnak geçiriyoruz demiştin.”*

3.2. Bilgi Edinme

Genel anlamda bilgi birikimini zenginleştirmek, özellikle tarihi ve kültürel konularda merak ve öğrenim seviyesini arttırmak, bazı fiile yansıyacak beceri geliştirici bilgiler de sağlamak, turistik deneyimlerin

bireylerin bilgi edinimi noktasında oynadığı bazı temel roller olarak ön plana çıkmaktadır (bkz. ilgili veri alıntıları).

M4: *“Bilgi birikimimi, genel kültürümü arttırdı.”*

M3: *“Etkileşim sonrası edinilen yerel bilgiler”*

M10: *“Kültür edinmem konusunda etkili oldu.”*

M33: *“Kampı nasıl yapacağım sorusu yanıt buldu.”*

M20: *“Örneğin köy yaşamını bilirim, diyebiliyorum.”*

M30: *“O ülkeye, yöreye ait gördüğüm şeyleri araştırmamı, döndüğümde bilgi edinmemi sağladı.”*

M11: *“Daha fazla öğrenme isteği, daha fazla araştırma ve kadim uygarlıklar konusunda daha fazla okuma zamanı bulma isteği uyandırdı bunlar.”*

M15: *“Her gittiğim kültürde farklı bir şey öğreniyorum. Bunlarda bu şekilde olabiliyor, bu şekilde yaşanabiliyor, biz böyleyiz ama böyleleri de var diyorum.”*

M7: *“Eskiden sadece belli başlı kitaplar okurdum, artık okuduğunuz kitaplar haricinde farklı kültürleri çok fazla araştırıyorsunuz. Çünkü birileri ile konuşurken bir şey duyuyorsunuz, ilginizi çekiyor, artık siz de onu araştırmaya başlıyorsunuz.”*

M17: *“Gidip görüyorum, bilgi sahibi olunca, o konu hakkında bilgi sahibi olduğum için, bildiğim konularda veya gezdiğim yerlerden konular açılınca gördüklerimi anlatabiliyorum. Tarihsel olsun, yöresel olsun, yemek konusu olsun, beni daha bilgili bir insan yapıyor. En çok sevdiğim tarafı bu.”*

Turistik deneyimin birey tarafından mevcut bilinenler için fiziksel kanıt sağlama mahiyetinde sunduğu fırsatlar çerçevesinde bilinenin kalıcılaştırılması, güçlendirilmesi ve desteklenmesi mümkün olabilmektedir. Buna ek olarak; bireylerin kendi kültürlerinin farklı kültürlerle bağlantılarını keşfetmesinde, bu vesileyle hem farklı kültürleri hem de kendi kültürünü daha yakından tanıma imkânı bulmasında, insanlık kültürünün bütünsel tablosu karşısında münferit görünen kültür adalarının bağlamsallığını ve ilişkiselliğini kavramasında da turistik deneyimler bir zemin oluşturabilecektir. Bu hususlara işaret eden ilgili veri alıntılarına aşağıda yer verilmiştir.

M43: *“Makalelerde, kitaplarda okuyoruz ama gidip görünce çok daha farklı oluyor.”*

M29: *“Okumanın haricinde, onu deneyimlediğiniz zaman daha kolay fikir üretebiliyorsunuz, karşılaştırabiliyorsunuz.”*

M9: *“Gezi programlarında görüyorsun, televizyondan, bilgisayardan, insan o kadar da değildir diyor, ama oraya gidip baktığında gerçekten de güzel olduğunu görüyorsun, ekrandan görmek aynı etkiyi yapmıyor.”*

M19: *“İtalya’da Vatikan’da şapele çıkmıştık, yukarıya. Alaturka tuvaletler olduğunu gördüm, bunun bize ait bir şey olduğunu zannediyorsun, oysaki bu o coğrafyanın binlerce yıldır sahip olduğu bir şey olduğu için Ortodoks’luk’a da girmiş, belki biz onlardan öğrendik. Tarihi hamamları gezerken de hep onu düşündüm, biz çok temiz bir milletiz vs. dersin ama Osmanlı hamam sistemi Roma hamam sistemi üzerinden ilerlemiş.”*

3.3. Tatil Anlayışı

Farklı konularda bilgi edinimine zemin hazırlayan turistik deneyimler, söz konusu tatillerin kendi olduğunda da bireyler nazarında keşfedici bir yön içerebilmektedir. Bu keşfin somutlaşarak davranışları etkilemesi düşünülmeyecek şey değildir, ancak bilişsel edinim ana-teması kapsamında düşüncel süreçler öncellenerek değerlendirme yapılması daha uygun olacaktır.

Farklı doğal ve kültürel yerlerin ziyareti nasıl birey için ilgili hususlarda şekillendirici bir etki meydana getirebiliyorsa, yine alışılmışın dışında katılım gösterilen tatiller de, bireylerin tatil anlayışlarında farklılaşmaya kapı aralayabilmektedir. İlgili veri alıntıları aşağıdaki gibidir:

M13: *“Sonraki tatiller üzerinde şekillendirici oluyor.”*

M11: *“Turizm deneyimi, başka tatil deneyimleri için de etkili oluyor.”*

- M3: *“Benim için farklı bir şeydi, ilk kez dağlara, yaylalara çıktık, denizin dışında olduğu için tatil anlayışından farklı geldi ve bu beni etkiledi.”*
- M31: *“Türkiye’de ilk defa Kaş’a gittiğim seneyi söyleyebilirim. Benim için yaz tatilinin anlamını değiştirdi orası. Kaş’ta kendi kültürüme yakın bir yaz tatili olduğunu gördüm. Ben hep Bodrum’a giderdim, Serdar Ortaç, Demet Akalın dinlemek yerine, Radyo Eksen çalan bir yerde denize girebiliyorum, hep aynı tip insan, o da benim kendime, kültürüme yakın hissettiğim yer.”*
- M5: *“İki yurtdışı seyahatim tatile bakış açımı değiştirdi... Bundan sonra tatillerimi öyle yapmak isterim. 10-15 gün gidip sahil kenarında güneşlenip oraya sabit kalmaktansa; yurtdışında daha önce hiç görmediğim bir şehir daha cazip olur. Yurt dışına gidip 10-15 tane şehri 10 günde pıt pıt pıt gezmeyi değil; 3-4 gün bir şehre odaklanıp oranın her bir tarafını gezmeyi, yemeğine, kültürüne, insanına temas edeyim, öyle gezeyim istiyorum. İki defa öyle yaptım, bundan sonra da bu tarz bir tatil kurgulamayı isterim. Hatta her sene tatil yapmak yerine iki senede bir böyle bir tatil yapıp bu şekilde yapmayı tercih ederim.”*

3.4. Gelecek Yönelimi

Meslek tercihi ve bu bağlamda nerede yaşanılacağına tasarlanması gibi geleceğe dair yönelimlerin insan hayatındaki alınması gereken en önemli kararlardan biri olduğu aşikârdır. Nihayetinde bu kararların hayata geçirilmesi durumunda bireyin tüm yaşamına sirayet edeceği açıktır. Turistik deneyimlerin böylesine önem arz eden bir konuyla ilişkili olması dikkat çekicidir. İş yaşamına ve yaşanılacak yere ilişkin fikirlerin, gelecek yönelimlerinin turistik deneyimler çerçevesinde nasıl etkilenebileceğinin somut örnekleri aşağıdaki veri alıntıları vasıtasıyla ifade edilmiştir.

- M22: *“Beni çiftliğe taşınmaya yönlendirdi, böyle bir projem var. Gittiğim yerlerde taş evler görmeye itti, benim dekorasyon algımı da biraz değiştirdi.”*
- M34: *“Gelecek planı yaparken, ileride yaşayacağım yer konusunda beni etkiliyor. Ege’de yaşamayı tercih ediyorum diğer yerlere nazaran... İleriki yaşantımda beni kısıtlayacak bir işte çalışmamayı tercih ediyorum, istediğim zaman gezip yeni yerler keşfetmek adına. Dolayısıyla bu aslında hayatımı etkilemiş oldu bir yerde. İş planı yaparken ve yaşayacağım yeri seçerken buna dikkat ederek karar vereceğim.”*
- M36: *“Genelde ailemle tatile çıktığımız zaman sakin kasabalara gideriz, insanların durgunluğu, sokakların boşluğu, geleceğim hakkında düşüncemi değiştirdi. O insanlar çok daha stressiz, her yer yürüme mesafesinde, tatil ihtiyaçları bile olmayabilir rahatlıktan, gelecekte mesleğimi de ona göre tercih etmeyi istiyorum, mühendis oluyorum, ne kadar mümkün olur bilemiyorum ama bir şekilde olmasını gözeteceğim.”*
- M39: *“Kesinlikle İstanbul’dan kaçacağım. İstanbul haricinde bu kadar güzel yer gördükten sonra, bu kadar iyi insanlar gördükten sonra İstanbul’da kalmak, hakikaten, bu şehir hakikaten vahşi. Toplu taşıması, koşturması, gürültüsü, kaosu olsun, onu benim iliklerime kadar hissetmemi sağladı. Havası bile, Sakarya’ya gidip mesela Kerem Ali Dağı’na çıktım 4 kere, Sakarya’ya gidip o ilk nefeste buranın ne kadar böyle “başkasının teri gibi” nefes olduğunu fark ediyorum. Tatillerin öyle bir etkisi olmuştur, beni en çok o noktada etkilemiştir. Zaten ailemi de Edremit’e yerleştirttim, savdım İstanbul’dan. İnşallah ben de belki bir erken emeklilikle, zaten niyetim, benim bir taraftan da o, bir dağ evi olsun, bir şeyler yapayım, ekolojik tarım kısmına ilgim var. TATUTA-Tarım Turizm Takas oluşumunda çalışmışım on bir gün, Flora diye bir dağ evinde, bu Olimpos/Çıralı’nın Beycik Köyü’ndeki çiftte özendim. Onlar lavanta yetiştiriyor, yağını çıkartıyor, bir şeyler satıyor, on bir gün onların yanında karın tokluğuna çalışmışım. Dolayısıyla benim de hayalim o oldu. Bu da çok etkileyici ve değiştirici bir şey; görüp böyle, “Evet bu, ben bu olacağım!” demek. İnşallah ben de Kaz Dağları’nda öyle bir ortam kurabilirim. Şimdilik işte biraz daha çilemizi doldurmaya çalışıyoruz.”*

Turistik deneyimlerin bilişsel edinim ile ilişkisine dair bugluların başlıklandırılarak detaylandırılmasının ardından çalışmanın nihayete erdirileceği sonuç ve değerlendirme kısmına geçilmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Turistik deneyim, bir paylaşılmayan çevre faktörü olarak ön plana çıkarılmış (Volo, 2009), söz konusu deneyimlerin “paylaşılmama seviyesi”nin çokluğu ile orantılı olacak şekilde dönüştürücü bir hal alacağı farklı araştırmacılar tarafından doğrudan ve dolaylı olmak üzere ileri sürülmüştür. Örneğin “kırsala yapılan uzun soluklu seyahatler” kapsamında gerçekleştirilen turistik deneyimleri bir paylaşılmayan çevre faktörü olarak ele almış olan White ve White (2004)’a göre bu deneyimlerin, birey ile öteki arasındaki mesafeyi kısaltıcı, beceri kazandırıcı ve farklı perspektifler edindirici gibi dönüştürücü tesirleri olmaktadır. Pocock ve McIntosh (2011) da bir paylaşılmayan çevre unsuru olarak turistik deneyimler kapsamında “deniz aşırı seyahatler”e odaklanarak söz konusu deneyimlerin aile ve arkadaş ilişkileri, iş fırsatları ve genel anlamda yaşam şekli üzerinde etkili olduğu noktalarına dikkat çekmiştir.

İlgili literatürdeki genel tabloyla belirli yönlerden örtüşen bu çalışma kapsamında; turistik deneyimlerin bilişsel anlamda özellikle önemli düzeyde bilgi edinimine imkân tanıdığı, bireylerin profesyonel ve günlük yaşamları üzerinde şekillendirici olan meslek tercihidene, yaşanılacak yerin tasarlanmasına kadar gelecek yönelimlerini etkileyebildiği ve tatil anlayışlarını tekrar değerlendirmeye açmak suretiyle mevcut tatil pratiklerinin sorgulanarak gözden geçirilmesine zemin sağladığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte doğaya, kültüre, insana bakışı farklılaştırmak ve kökeni bilgi boşluklarıyla ilişkili olan stereotipler ile önyargıların aşılmasına yardımcı olmak çerçevesinde bakış açısının genişlemesinde kayda değer bir rol oynayabildiği ortaya konulmuştur. Geçici ve periyodik bir yapı arz eden turistik deneyimlerin, bireyin “zihin dünyasının” aydınlatılması ve zenginleştirilmesi noktasında kalıcı tesirlerde bulunabildiği, dolayısıyla bilişsel edinim sağlanması hususunda göz ardı edilemeyecek çok boyutlu bir yön içerebildiği anlaşılmaktadır.

Turistik deneyimlerin içsel değişim de sağlamak gibi pek çok psikolojik (Noy, 2004) ve yaşama anlam katicı (Desforjes, 2000) etkilerinin olabileceğinin altı çizilmiştir. Ancak söz konusu psikolojik kazanımların özellikle gezgin (Week, 2012), genç göçebe/gezgin/youth nomad (Richards, 2015), yaşam boyu gezgin (Cohen, 2010a; 2010b; 2010c), sırt-çantalı turist (Uriely ve diğ., 2002; O’Reilly, 2006) ve benzeri gibi kapsamlar dâhilinde değerlendirilebilecek olan turist tipleri için daha geçerli olduğu, ilgili çalışmalar incelendiğinde görülmektedir. Buradan hareketle konuya ilişkin tasarlanacak çalışmalarda belirli turist tipolojilerinin göz önünde bulundurulmasının faydalı olabileceğini not etmek uygun olacaktır. Buna ek olarak; bilişsel edinim kapsamında burada yer verilmiş olan temalardan bir ya da birkaçının gelecekte kurgulanacak araştırmalarda mercek tutulan ana noktalar olarak saptanmasının konuyu detaylandırabileceği düşünülmektedir. Nihayetinde turistik deneyimin turist psikolojisi perspektifinden değerlendirileceği çalışmaların turizm olgusunun görece daha az görülen/görülebilene kısmının aydınlatılması hususunda kıymet arz edeceğini ifade etmek mümkündür.

KAYNAKÇA

- Barrios, M. Borrego, A., Vilagines, A., Ollé, C., & Somoza, M. (2008). A bibliometric study of psychological research on tourism. *Scientometrics*, 77(3), 453-467.
- Cohen, E., & Cohen, S. A. (2012). Current sociological theories and issues in tourism. *Annals of Tourism Research*, 39(4), 2177-2202.
- Cohen, E. (1984). The sociology of tourism: approaches, issues, and findings. *Annual Review of Sociology*, 10, 373-392.
- Cohen, S. A. (2010a). Chasing a myth? Searching for ‘self’ through lifestyle travel. *Tourist Studies*, 10(2), 117-133.
- Cohen, S. A. (2010b). Personal identity (de)formation among lifestyle travellers: a double-edged sword. *Leisure Studies*, 29(3), 289-301.
- Cohen, S. A. (2010c). “Searching for Escape, Authenticity and Identity: Experiences of ‘Lifestyle Travellers’” (Eds. M. Morgan, P. Lugosi, and J. R. B. Ritchie), *The Tourism and Leisure Experience: Consumer and Managerial Perspectives*, 27-42, Channel View Publications, Bristol.
- Desforjes, L. (2000). Traveling the world: identity and travel biography. *Annals of Tourism Research*, 27(4), 926-945.
- Erkuş, A. (2012). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme-I: Temel kavramlar ve işlemler*. 1. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Grunewald, R. A. (2002). Tourism and cultural revival. *Annals of Tourism Research*, 29(4), 1004-1021.

- Kim, K., Uysal M. & Sirgy, M. J. (2013). How does tourism in a community impact the quality of life of community residents?. *Tourism Management*, 36, 527-540.
- King, B., Pizam A., & Ady M. (1993). Social impacts of tourism: host perceptions. *Annals of Tourism Research*, 20(4), 650-665.
- Larsen, S. (2007). Aspects of a psychology of the tourist experience. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 7(1), 7-18.
- Light, D. (2001). 'Facing the future': Tourism and identity-building in post-socialist romania. *Political Geography*, 20, 1053-1074.
- Noy, C. (2004). This trip really changed me: backpackers' narratives of self-change. *Annals of Tourism Research*, 31(1), 78-102.
- O'Reilly, C. C. (2006). From drifter to gap year tourist: mainstreaming backpacker travel. *Annals of Tourism Research*, 33(4), 998-1017.
- Pearce, P. L. (2010). New directions for considering tourists' attitudes towards others. *Tourism Recreation Research*, 35(3), 251-258.
- Pearce, P. L., & Packer, J. (2013). Minds on the move: New links from psychology to tourism. *Annals of Tourism Research*, 40, 386-411.
- Pocock, N. J., & McIntosh, A. J. (2011). The return from travel: a new beginning?. *Current Issues in Tourism*, 14(7), 631-649.
- Richards, G. (2015). The new global nomads: Youth travel in a globalizing world. *Tourism Recreation Research*, 40(3), 340-352.
- Uriely, N., Yonay, Y., & Simchai, D. (2002). Backpacking experiences: A type and form analysis. *Annals of Tourism Research*, 29(2), 520-538.
- Volo, S. (2009). Conceptualizing experience: A tourist based approach. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 18, 111-126.
- Week, L. (2012). I am not a tourist: Aims and implications of 'traveling', *Tourist Studies*, 12(2), 186-203.
- White, N. R., & White, P. B. (2004). Travel as transition: Identity and place. *Annals of Tourism Research*, 31(1), 200-218.